

Mons. Ocáriz: „Milovať slobodu predpokladá milovať pluralizmus“

V tomto rozhovore poskytnutému pre The Pillar odpovedá prelát na otázky o poslaní laikov a o súčasnej situácii Opus Dei. Na otázku týkajúcu sa ľudí, ktorí boli súčasťou Diela, ale neskôr sa od neho odlúčili, odpovedá:
„Milujeme ich celým srdcom a úprimne im ďakujeme za dobro, ktoré vykonali v tom čase, ako aj za to, ktoré naďalej rozsievajú.“

29.11.2024

1) Jednou z hlavných tém aktuálnej Synody o synodalite je úloha laikov v Cirkvi. Čo by mohlo Opus Dei priniesť k týmto úvahám, vzhľadom na centralitu laikov vo svojom poslanstve, misii a spiritualite?

Úloha laikov v Cirkvi nespočíva predovšetkým v obsadzovaní pozícií v jej štruktúrach, ktoré sú logicky veľmi obmedzené (hoci niektoré môžu byť potrebné) v porovnaní s celkovým počtom veriacich. Táto myšlienka, ktorá znovu vyvstala počas synodálnych rozhovorov, je veľmi prítomná v charizme Opus Dei: napomáhať každému veriacemu laikovi — každému mužovi a žene, ktorí prijali krst — uvedomiť si veľkosť a krásu ich poslania. Tak ako tomu bolo u prvých kresťanov, zvlášť

dnes na nich spočíva evanjelizačná úloha budúcnosti, v spojení a spoločenstve s pastiermi.

Cirkev nie sú predovšetkým chrámy alebo štruktúry, ale ľudia, ktorí boli krstom začlenení do Krista. Laik alebo laička, ktorí nesú Ježiša Krista vo svojom srdci a vo svojom štýle života, budú prítomnosťou živej a otvorenej Cirkvi vo svojich štvrtiach a komunitách; medzi príbuznými a priateľmi, medzi veriacimi i neveriacimi, vo svete športu a zábavy; v rôznych profesijných, spoločenských, kultúrnych, vedeckých, politických a obchodných oblastiach.

Z tohto dôvodu by som povedal, že veľkou výzvou je venovať veľa času a starostlivosti formácii a duchovnému sprevádzaniu bežných kresťanov, skutočných apoštolov vo svojom vlastnom prostredí. Je to priorita v každodennom živote Cirkvi, ktorá,

vďaka Bohu, je prítomná v tisíckach farností a iniciatív.

2) Prečo je táto laická identita taká podstatná pre Opus Dei ako inštitúciu a ako duchovnú cestu?

Je to podstatné, pretože to je to, čo svätý Josemaría Escrivá pochopil ako Božiu výzvu: vysvetľovať, ukazovať, objavovať, pripomínať... všeobecné povolanie k svätosti uprostred sveta a prostredníctvom každodenných realít, akými sú predovšetkým rodinný a pracovný život. Zakladateľ začal svoju činnosť na podporu diela sprevádzaním študentov a profesionálov, formovaním skupín, modlitbou a vyzývaním k modlitbám za nich. Taktiež zapájal mladých do návštev chudobných a chorých v Madride, organizoval duchovné obnovy a formácie, ktoré sa rovnakým štýlom šírili do rôznych kultúr a krajín, medzi ľudí všetkých spoločenských vrstiev.

Starat' sa o túto charizmu a rozvíjať ju je to, čo od nás Pán a Cirkev žiadajú: evanjelizáciu — ako som už spomenul — v rodine, v práci, uprostred spoločnosti. Svet stále čelí veľkým výzvam, ako sú vojna, chudoba, choroby a podobne. Sú to práve obyčajní veriaci, ktorí tieto výzvy zažívajú, a môžu svedčiť o tom, ako Kristus vstupuje do ich života a mení ich osobne aj ich okolie. Opus Dei ako inštitúcia na tento účel ponúka formáciu, duchovné sprevádzanie a konkrétnu spiritualitu, ktorá je prispôsobená potrebám mužov a žien s rodinami, náročnými pracovnými harmonogramami, ekonomickými problémami či častými sťahovaniami. Niektorí ľudia, keď objavia tohto ducha, cítia povolanie šíriť ho svojím životom.

3) V roku 1946, keď svätý Josemaría po prvýkrát žiadal o kánonické schválenie Opus Dei, povedali mu,

že prišiel o storočie skôr. Myslíte si, že tieto slová sú stále aktuálne v súvislosti s prebiehajúcou reformou kánonického statusu diela?

V roku 1946 bolo Opus Dei zavedené iba v štyroch krajinách a jeho poslanstvo bolo menej známe. Už vtedy však pozostávalo z menšiny kňazov a veľkej väčšiny obyčajných mužov a žien. V tej dobe vyvolával zakladateľ svojím kázaním prekvapenie, keď povzbudzoval laikov hľadať svätosť uprostred sveta, prinášať evanjelium do všetkých prostredí a profesií... Jeho poslanstvo pôsobilo ako predčasné, napriek tomu, že bolo pevne zakorenené v evanjeliu. Dnes pôsobí Opus Dei vo viac ako 70 krajinách a jeho poslanstvo bolo plne prijaté a šírené II. Vatikánskym Koncilom. Zároveň je zrejmé, že z právneho hľadiska sú stále ťažkosti s uchopením nových pastoračných fenoménov, a možno sa

dá povedať, že ešte stále ostáva veľa práce na naplnení úlohy, ktorú koncil prisúdil laikom. Bez ohľadu na tento aspekt vám môžem potvrdiť, že súčasná úprava stanov, ktorú požiadal Svätý Otec, sa vykonáva práve s hlavným cieľom zachovať vernosť charizme, ktorá je dnes na mnohých miestach lepšie chápaná a zdieľaná. Právo, ktoré je také potrebné, nasleduje život a vtelené posolstvo, aby poskytovalo oporu a zabezpečovalo kontinuitu pre život.

4) Európa, Spojené štáty a, v menšej miere, Latinská Amerika sa rýchlo sekularizujú. Opus Dei je prítomné v mnohých najväčších a najsekularizovanejších mestách sveta. Čo robí Opus Dei pre to, aby pôsobilo ako verná prítomnosť Cirkvi uprostred týchto spoločností a ako evanjelizuje v týchto prostrediach?

Dňa 3. marca 2017 som bol po prvýkrát prijatý na audiencii u pápeža Františka. Pri tomto stretnutí adresoval veriacim preláture veľmi konkrétnu výzvu, keď nás povzbudil, aby sme dali prednosť jednej „periférii“: stredným vrstvám a profesionálnemu svetu, ktorý sa vzdialil od Boha. Táto priorita, pri zachovaní pozornosti voči všetkým, otvára obrovskú a vzrušujúcu apoštolskú perspektívu, ktorá sa výborne spája s nadchádzajúcim jubileom o nádeji.

Opus Dei sa snaží byť prítomné v týchto sekularizovaných prostrediach a poskytovať komplexnú formáciu prostredníctvom vzdelávacích a sociálnych iniciatív. Avšak najdôležitejšie nie sú tieto iniciatívy alebo štruktúry, ale samotní ľudia, ktorí tvoria Opus Dei, a stovky tisíc ďalších, ktorí sa zúčastňujú na jeho apoštoláte. Základom je priateľstvo s

Bohom, ktoré sa každý člen snaží prežívať vnútorne a šíriť vo svojich vzťahoch. Je dobré si uvedomiť, že už v počiatkoch Cirkvi prebiehala evanjelizácia v rôznych kontextoch: v niektorých s hlbokou náboženskou tradíciou — ako vidíme v evanjeliách — a v iných, kde to tak nebolo. Táto skutočnosť nám dáva svetlo a dôveru, pretože sa môžeme veľa naučiť z toho, ako Cirkev žila v tomto apoštolskom období.

Stručne povedané, misia Opus Dei spočíva v priateľstve a úprimnom dialógu s každým mužom a ženou, ako to vyjadril svätý Josemaría. Ide o spoluprácu s Božou milosťou, aby sa ľudia a národy stretávali s Kristom, osobne a individuálne. Najmä na miestach s väčšou sekularizáciou potrebujeme ešte viac dôverovať Božej pomoci a prejaviť túto silu svojím životným štýlom a rôznorodými iniciatívami. Každý kresťan je povolaný urobiť viditeľnou

príťažlivosť života s Bohom a v Bohu; Opus Dei sa snaží podporovať tých, ktorí túto misiu žijú.

5) Zdá sa, že Opus Dei má mnoho „otvorených frontov“: reforma štatútov, situácia okolo Torreciudad, rôzne články, knihy a dokumenty, v ktorých bývalí členovia hovoria proti Dielu, ako aj súdne vyšetrovanie obvinení zo strany 43 bývalých numeráriek auxiliariiek v Argentíne. Je toto najťažšie obdobie v histórii Opus Dei? Ako Opus Dei reaguje na obvinenia bývalých členov?

Opus Dei sa blíži k svojmu storočiu a práve toto je vhodný čas pozrieť sa na pôvod a zhodnotiť prejdenú cestu. Je to najlepší spôsob, ako sa ďalej učiť, napraviť to, čo treba napraviť, nadchnúť sa pre súčasnosť a plánovať budúcnosť.

V tomto kontexte „otvorené fronty“, ktoré spomínate, predstavujú

zároveň výzvu na dôkladné preskúmanie toho, ako sme dokázali odzrkadliť krásu tejto charizmy, a na druhej strane, v ktorých aspektoch mohlo prevládať nedostatočné prispôsobenie sa pri riešení neesenciálnych otázok. Ako hovoril sám zakladateľ, je to podmienka každého živého organizmu.

Ako som už spomínal, práca na štatútoch pokračuje dobrým tempom a úprimne si želáme dosiahnuť primerané riešenie aj v otázke rôznych názorov na Torreciudad, ktorá je momentálne v rukách Svätej stolice.

Každá kniha, článok alebo dokument, na ktoré narážate, nás bolia do tej miery, do akej vyjadrujú bolesť alebo frustráciu nejakej osoby. Ako iste pochopíte, snažíme sa pracovať na tom, aby na takéto dôvody nebolo miesto, pretože si prajeme, aby život povolania v Opus Dei bol zdrojom

šťastia, ako ním, vďaka Bohu, je pre tisíce ľudí. No napriek tomu vždy budeme robiť chyby, pretože sme inštitúcia zložená z ľudí. Prirodzene si želáme chyby včas odhaliť a v rámci možností ich napraviť.

Zároveň môžu byť kritiky – aj keď nemusia zodpovedať realite – užitočnou pomôckou pri odhaľovaní oblastí, kde je možné sa zlepšiť. Hoci nemusia byť vždy príjemné alebo spravodlivé, niekedy predstavujú príležitosť na reflexiu a dozrievanie. Všeobecne je dôležité čeliť tomu, čo je potrebné zlepšiť alebo opraviť, s pokojom a dôverou.

Čo sa týka zmienených sťažností v Argentíne, bola tam zriadená komisia na vypočutie. Na základe získaných skúseností bola zriadená prvá kancelária pre uzdravenie a riešenie konfliktov, ktorá sa zameriava na riešenie jednotlivých prípadov. Mali sme radosť, že sme

dospeli k dohode s viacerými osobami, čo umožnilo ponúknuť osobné a konkrétne ospravedlnenie. Široké vypočutie zároveň umožnilo zmierniť bolesť tých, ktorí boli nejaký čas súčasťou inštitúcie alebo v nej hľadali sprevádzanie a pomoc, ktorú nenašli. Po tejto práci, ktorá vedie k procesom uzdravenia, sa podobné postupy zavádzajú aj v ďalších krajinách.

Ľudí, ktorí boli súčasťou Diela a z akéhokoľvek dôvodu sa rozhodli od neho odpútať, milujeme z celého srdca a úprimne im ďakujeme za dobro, ktoré počas toho času vykonali, a za to, ktoré prinášajú aj v súčasnosti. Každého z nich si veľmi vážime, pretože rozhodnutie byť súčasťou Opus Dei bolo prejavom túžby zasvätiť svoj život Bohu.

Mnohokrát som mal príležitosť ospravedlniť sa tým, ktorí možno stále cítia nejakú ranu, či už pre

nedostatok lásky, spravodlivosti, alebo z akéhokoľvek iného dôvodu. Rovnako často som však svedkom ich vďačnosti za čas strávený v Diele a za duchovné sprevádzanie, ktoré dostali, čo ich vedie k tomu, aby sa naďalej zúčastňovali na duchovných a formačných aktivitách.

Ako som mal možnosť vysvetliť už pri iných príležitostiach, v poslednom roku sme takmer každý deň dostali žiadosť o prijatie do Opus Dei od osôb, ktoré v minulosti boli jeho súčasťou. Život nám ukazuje, že realita má oveľa viac odtieňov, než by sme mohli predpokladať podľa príliš čiernobieleho alebo polarizovaného naratívu.

6) V niektorých médiách, najmä v Spojených štátoch, sa Opus Dei obviňuje z toho, že stojí za akousi ultrakonzervatívnou konšpiráciou s cieľom urobiť z Donalda Trumpa

prezidenta, medzi inými vecami. Čo k tomu môžete povedať?

Nemôžem vám povedať veľa, pretože ide jednoducho o fantáziu. V Opus Dei neposkytujeme politické pokyny, rady ani príkazy nikomu: ak by niekto niečo také robil, ostatní by sa postavili proti. Je to v rozpore s naším duchom. Sú dobrí katolíci, ktorí volia rôzne strany alebo kandidátov podľa svojej osobnej citlivosti. Nepoviem im, ani nikto v Opus Dei im nepovie, koho voliť, koho podporovať alebo akú vec presadzovať. Nebolo by ani vhodné, aby sa v rámci formácie vytváralo prostredie, ktoré by dávalo za samozrejmé, že existuje len jedna legitímna voľba pre členov Opus Dei. Milovať slobodu znamená milovať pluralizmus.

V týchto médiách, na ktoré sa odvolávate, sa vytvárajú hypotézy a konšpiračné teórie, pričom sa

spomínajú mená ľudí, ktorí však nie sú členmi Opus Dei. Som si istý, že sú to veľmi dobrí katolíci, ale jednoducho sa manipuluje pravdou s cieľom politicky zapojiť inštitúciu Cirkvi.

Na druhej strane, prial by som si, aby bola lepšie pochopená sloboda laikov v politickej, sociálnej a kultúrnej sfére... V oblasti verejnej správy má každý kresťan zodpovednosť formovať svoju svedomitosť podľa sociálnej náuky Cirkvi, informovať sa o návrhoch kandidátov alebo strán, premýšľať o najlepšej voľbe pre spoločné dobro a slobodne sa rozhodnúť. Preto duchovné sprevádzanie, ktoré vykonáva Opus Dei, nezasahuje do legitímnych pozemských rozhodnutí. V prípade laika, ktorý sa zapája do politiky (či už je členom Opus Dei alebo nie), je kľúčové rešpektovať jeho autonómiu: jeho úspechy a zlyhania sú jeho zodpovednosťou, nie Cirkvi.

Pripisovanie iniciatív kultúrnych, politických, ekonomických alebo spoločenských aktivítam členov Opus Dei alebo celej Cirkvi je klerikalizmus.

Prečítajte si článok publikovaný v angličtine v **The Pillar**.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/monscariz-milovat-slobodu-predpoklada-
milovat-pluralizmus/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/monscariz-milovat-slobodu-predpoklada-milovat-pluralizmus/) (08.08.2025)